

Parlament al Monument a les Víctimes de la repressió franquista (Mataró, 17 d'abril de 2016)

Fa uns dies escoltava horroritzat el relat de Luz Marina Bernal i Svetlana Issàeva, mares de Soacha (Colòmbia) i del Daguestan (Rússia) que lluiten per recuperar els seus fills desapareguts. La perspectiva comparada ens interroga: què hem fet nosaltres per recuperar la nostra memòria històrica republicana? Què hem fet per reparar i dignificar a les víctimes de la Dictadura franquista?

La memòria democràtica i el compromís antifeixista són, ara i aquí, una exigència per a la no repetició dels fets.

Justament, fa poc, l'Ajuntament de Mataró va acordar, unànimement, condemnar el feixisme i demanar a la Generalitat que inclogui aquest monument, la fossa del cementiri dels Caputxins, els fortins de la Platja i el Camí del Nord dins dels espais de memòria de Catalunya.

Els monuments són símbols que tenen la seva pròpia història. El Monument a les Víctimes de la repressió franquista ens recorda que el 1939 va acabar la guerra oberta, però la guerra va continuar durant 40 anys contra tots els que van ser classificats com a "desafectes" a la Dictadura franquista.

Aquí recordem i homenatgem els 15 mataronins processats en consells de guerra i afusellats:

- 1) Jacint Pons Valls, 49 anys, CNT, lampista.
- 2) Miquel Mauri Masjuan, 27 anys, catalanista, 27 anys, tipògraf.
- 3) Joaquim Bravo Domínguez, 33 anys, UGT, ebenista.
- 4) Juli Becerra Bermúdez, 39 anys, CNT, tintorer.
- 5) Manuel Cordón Esteve, 32 anys, CNT, tintorer.
- 6) Josep Eroles Escolà, 37 anys, ERC, comerciant.
- 7) Joaquim Casanovas Valladolid, 41 anys, CNT, tintorer.
- 8) Pere Soriano Sans, 44 anys, carreter.
- 9) Josep Abril Argemí, 70 anys, ERC, sabater i primer alcalde republicà.
- 10) Lluís Cerdà Comas, 31 anys, Joventuts Llibertàries, viatjant.
- 11) Alonso Martínez Martínez, 29 anys, CNT, paleta.
- 12) Mariano Mateo Arroyo, 40 anys, guàrdia municipal.
- 13) Joan Bonamusa Busquets, 36 anys, Estat Català-PSUC, agent d'assegurances.
- 14) Francisco Matamala Alemany, 58 anys, CNT, forner.
- 15) Joan Peiró Belis, 55 anys, vidrier, CNT, vidrier i ex ministre de la República, deportat pels nazis i executat a Paterna.

Aquest monument i aquest acte també ens serveix per recordar els 3.009 joves mobilitzats entre 1936 i 1939 per anar a la guerra, dels quals una cinquena part eren voluntaris en les columnes milicianes.

130 van morir o desaparèixer en els camps de batalla.

Un dels soldats desapareguts de Mataró va ser Josep Esteban Martín, nascut el 1912 a la Farga de Moles, fill de pares extremenys, que van acabar establint-se a Mataró, al carrer Velázquez.

Una família estretament lligada a la Cooperativa Cristalleries de Mataró, el Forn del Vidre.

Josep Esteban Martín va anar al front amb altres mataronins, Periago, Ramon Esquirol, Josep Castellà Vinardell, i les fotos, precioses que conserva la família ens donen molta informació.

Paisatges del baix Aragó, a Almonacid de la Cuba o Calanda, escenaris on van combatre molts dels voluntaris de la Columna Malatesta formada l'1 de setembre a Blanes i Mataró. La imatges 1937 delaten la precarietat de l'exèrcit republicà, un exèrcit que es va haver de construir sobre la

marxa per fer front a la insurrecció feixista del gruix dels militars professionals. Nois joves, amb posat agosarat, vestits amb caçadores de cuir, granotes, capots, espadenyes i amb pistoles al cinturó. Hi ha fotos espaterrants, amb el seu germà, Emiliano Esteban, comandant uns soldats a peu de trinxera, pistola en mà. L'Emiliano, era barber i al final de la guerra es va exiliar a Bordeus.

Fotos de tendresa, amb Josep i Manuel Esteban dedicades a la seva mare.

La família sempre el va cercar i, fa poc, després d'una cerca d'arxius, realitzada per la Generalitat, es va determinar que va ser ferit en el front de Gandesa, en plena batalla de l'Ebre, i que va ser evacuat al Tren Hospital núm. 12, on va morir el 31 de juliol de 1938, i que va ser inhumat a la fossa del cementiri dels Guiamets (Priorat).

El seu testimoni és un crit contra l'oblit. Joves que van combatre el feixisme amb les armes a la mà. Famílies senceres que van viure i patir la repressió i l'exili, com l'injustament oblidat alcalde Ramon Molist.

Per tant, servem la memòria antifeixista i, avui com ahir, lluitem per construir una república inspirada en els valors socialistes i emancipadors de la solidaritat, la igualtat, la participació popular, la llibertat i la laïcitat.

Visca la Terra i Visca la República!